

Nr 140.

Av herr **Pettersson, Anton**, angående möjlighet för byamännen i Norr Salbo by i Västmanlands län att återfå visst markområde, som förklarats tillhöra kronan.

På 1680-talet uppläto byamännen i Norr Salbo och Söder Salbo byar i Västmanlands län åt kronan ett markområde, som var beläget mellan de båda byarnas inägor, att av kronan användas som övningsfält för en bataljon av Västmanlands regemente. Enligt markägarnas mening avsågs icke med upplåtelsen att åt kronan medgiva vidsträcktare rätt än nyttjanderätt för angivna ändamål. Genom lantmäteriförrättning 1723 bestämdes och utstakades rågång mellan byarna, varvid större delen av det upplåtna övningsfältet tilllades Norr Salbo by. År 1753 bestämdes att övningsfältet skulle vara mötesplats för hela Västmanlands regemente.

Genom en den 1 juni 1778 dagtecknad handling mellan kronan och delägarna i Söder Salbo by träffades sådan överenskommelse, att byamännen återfingo besittningen av vissa delar av övningsfältet mot det att byamännen till kronan uppläto annat område av byns ägor. Det sålunda bestämda övningsfältet, den s. k. Gamla Campementsplatsen, innehöll en ytvidd av omkring 90 tunnland.

Byamännen yrkade vid domstol att de måtte förklaras äga bättre rätt till Gamla Campementsplatsen än kronan, då området icke längre toges i anspråk för i upplåtelsen avsett ändamål. Gamla Norbergs och Vansbro häradsrätt förklarade i utslag den 10 maj 1920, att den omständigheten, att byamännen låtit marken under en följd av 225 år nyttjas till exercisplats, icke skäligen kunde tillmätas den laga verkan, att byamännen skulle under alla förhållanden ha för all framtid förlorat rättslig befogenhet att återfå sin ursprungliga besittningsrätt. Häradsrättens utslag innebar att byamännens talan bifölls och att kronans besittningsrätt förklarades ha förfallit. Kronan förpliktades att till byamännens fria förfogande genast avträda det omtvistade markområdet, som omfattade 88 tunnland 25.1 kappland. Hovrättens utslag gick emellertid byamännen emot, varför dessa fullföljde sin talan i högsta domstolen. I Kungl. Maj:ts dom den 22 februari 1923 förklaras, att då kronan okvald och ohindrad såsom ägare besuttit och nyttjat den s. k. Campementsplatsen vid Salbohed åtminstone från och med år 1778 till dess densamma år 1906 upphört att användas såsom militär övningsplats, samt kronan därigenom jämlikt 15 kapitlet jordabalken vunnit urminnes hävd å området, prövade Kungl. Maj:t rättvist fastställa hovrättens domslut.

Förhållandet är alltså att byamännen gått förlustiga sin rätt till ett av dem ursprungligen blott med nyttjanderätt för ett visst angivet ändamål upplåtet område därför att de icke förstått att i tid bevaka sina intressen. Starka billighetsskäl tala för att statsmakterna trots denna uraktlåtenhet låta byamännen återfå den ifrågavarande marken. Med anledning härav hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande möjlighet för byamännen i Norr Salbo by i Västmanlands län att återfå det markområde, som genom Kungl. Maj:ts dom den 22 februari 1923 förklarades tillhöra kronan.

Stockholm den 21 januari 1933.

Anton Pettersson.
